

Ola möter Barbro

“Nyfiken på morgondagen”

Ola Björgell möter läkaren och riksdagsledamoten Barbro Westerholm i ett samtal om livet, åldrandet och döden och vikten av att hålla nyfikenheten vid liv.

Barbro Westerholm är riksdagsledamot för Stockholms län, arbetande ersättare i socialutskottet samt talesperson för årsrika och i HBTQ-frågor. Barbro beskriver sig själv med orden: ”Jag har bland annat arbetat som läkare, professor och chef för Socialstyrelsen fram till min 65-årsdag. Men jag har aldrig sett mig själv som pensionär. Jag är Barbro Westerholm som är nyfiken på morgondagen och tänker fortsätta leva livet så länge jag vill och kan”. Ola Björgell, vetenskaplig sekreterare i Svenska Läkaresällskapet möter Barbro Westerholm i ett samtal om livet och åldrandet. Barbro är aktuell som hedersföreläsare vid Stora Likarättsdagarna som äger rum den 23-24 november 2020 i Malmö.

Du är den årrikaste riksdagsledamoten i Sverige. I många länder och kulturer ses det som en styrka. Hur ser det ut med åldersdiskrimineringen i Sverige?

– Någon kartläggning på riksnivå har inte gjorts, men fallbeskrivningar finns från samhällets alla sektorer. Flest från arbetsliv och utbildning, men också från hälso- och sjukvården, socialtjänsten, bostadsförsörjningen samt tillgången till varor och tjänster. Ur Diskriminerings Ombudsmannens diarium över antalet anmälda fall av åldersdiskriminering framträder en tydlig bild. WHO har även genom *World Values Survey* en översiktlig bild över hur fördomsfullhet mot årsrika människor ser ut globalt. Sverige

är en av värstingarna.

Hur ser äldres livsvillkor ut och vad finns för problem?

– Grundläggande är ålderismen med dess konsekvens åldersdiskrimineringen som påverkar livssituationen från det att man lämnar arbetslivet fram tills att man lämnar jordelivet. Den ekonomiska situationen varierar, många lever på väldigt liten pension även om situationen förbättras något av bostadstillägget. Svårast är nog för dem som inte längre känner sig behövda och lider av ensamhet.

Det finns politiska beslut om höjd pensionsålder och att vi ska få arbeta längre. Hur går det ihop med att en 65-åring nog ofta uppfattas som ganska ointressant på arbetsmarknaden? Behövs politiska beslut eller fler lagar för att komma bort från denna paradox?

– Pensionsåldern kommer att höjas successivt och *Delegationen för Senior arbetskraft*, där jag ingår som ambassadör, har hittills givit ut ett tiotal skrifter om hur årsrika människor ska kunna ses som en tillgång i arbetslivet och resten av livet. Vi ska vara klara den 1 oktober 2020 och jag kommer att ta med en del av det vi kommit fram till i min hedersföreläsning under Stora Likarättsdagarna. Som WHO säger – ålderismen är den svåraste diskrimineringsgrunden att komma tillrätta med trots att vi alla förr eller senare kommer att drabbas av den om det inte inträffar avgörande förändringar i synen på årsrika människor.

”Jag har bland annat arbetat som läkare, professor och chef för Socialstyrelsen fram till min 65-årsdag. Men jag har aldrig sett mig själv som pensionär. Jag är Barbro Westerholm som är nyfiiken på morgondagen och tänker fortsätta leva livet så länge jag vill och kan”.

Den forskning som finns om livserfarenhetens värde talar för att årsrika människor är bättre än yngre på att lösa komplicerade problem och komplicerade konflikter.

I livets slut kan svår obotlig kroppslig sjukdom, ofta komplicerad av samtida depression, leda till suicid. Palliativ vård kan upplevas som otillräcklig. Hur ser du på dödshjälp i situationer som dessa? Eller finns andra alternativ?

– Dödshjälp. Jag vill att den möjligheten ska finnas för att döende – där palliativa vården inte räcker till – inte ska plågas av en utdragen döendeprocess. Suicid är plågsamt för anhöriga, för tågförare och för de medmänniskor som ska hantera den avlidne. Jag är mest för läkarassisterad dödshjälp, alltså att man själv tar det aktuella läkemedlet för att avsluta sitt liv. Eutanasi är jag däremot främmande för. Detta är en viktig medborgarfråga och jag är därför glad över att tre partier (MP, SD och L) är för en utredning. M kan vara på väg.

Frågan om dödshjälp är kontroversiell inom läkarkåren. Strider dödshjälp mot läkarens uppgift att ”bota, lindra och trösta” eller kan det kanske tvärtom ses som en del i denna gärning?

– Läkarkåren är splittrad i dödshjälpsfrågan. Läkarförbundet är tydligt emot dödshjälp, men jag möter många kollegor i olika åldrar som är för. Visst ska det vara en huvuduppgift att bota, lindra, trösta men i begreppet lindra borde väl ingå att lindra döendeprocessen och hjälper inte den palliativa vården så borde alternativet vara att förkorta den om den enskilde så vill.

Under din tid som generaldirektör för Socialstyrelsen drev du igenom att homosexualitet ej längre skulle betraktas som en sjukdom och nu arbetar du i RFSUs förbundsstyrelse. I ett äldreperspektiv, vad är viktigast i just det arbetet framöver?

– Det är viktigt att få vård och omsorg att inse att årsrika HBTQ- personer finns och att de har sina åldersrelaterade behov. HBTQ-certifiering av äldreboenden liksom vårdcentraler är ett viktigt steg.

Du har det hedersamma uppdraget att hålla SLS Schubertföreläsning på Stora Likarättsdagarna som äger rum den 23-24 november i Malmö Arena. Många av deltagarna arbetar inom vård och omsorg och kommer att möta den alltså större gruppen av våra mest sjuka äldre under de kommande år. Vad vill du säga till deltagarna innan vi alla möts på kongressen?

– Det är viktigt för deltagarna att se årsrika personer som individer, olika varandra och med olika behov, och inte som ett kollektiv.

ÅLDER SOM DISKRIMINERINGSGRUND

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud. De sju grunderna är: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med ålder. Lagen gäller inom arbetsliv, varor och tjänster och flera andra samhällsområden.

Av de sju diskrimineringsgrunderna, har diskriminering gällande ålder ett relativt stort antal anmälningar. År 2018 kom det in totalt 2 567 anmälningar till DO. Av dessa anmälningar rörde 305 diskriminering som har samband med ålder.

De flesta av anmälningarna om åldersdiskriminering rör arbetslivet. Anmälningarna inom arbetslivet handlar framförallt om diskriminering på grund av hög ålder i samband med rekrytering.

Källa: www.do.se

En festlig kväll med musik för alla

STORA LIKARÄTTSGALAN

Rickard Söderberg med gäster

2020

LOVE
IS A
HUMAN
RIGHT

Minneskören under ledning av Viktoria Folkesson
Kapellmästare Carl Adam Landström

Biljetter: [Ticketmaster.se](https://www.ticketmaster.se) 077-578 00 00
Information: [likaratt.nu](https://www.likaratt.nu)

23 nov
kl 18.30
MALMÖ
ARENA

Stora Likarättsdagarna & Stora Likarättsgalan arrangeras av Region Skåne under ledning av Ola Björgell, Karin Andersson, Susanne Ehn, Sahar Janfada-Baloo i samarbete med Region Skånes likarättsambassadörer, Musik i Syd, Malmö Arena samt Svenska Läkaresällskapet.